

Prime audiții românești în ediția a X-a a „Serilor de chitară”

(Loredana Baltazar – 2 februarie 2022)

2021 a fost, în special pentru slujitorii Artei, un an al testării limitelor, al proiectelor recalibrate, al soluțiilor de ultim moment, al reinventării spectaculare. Pentru chitaristul și profesorul Costin Soare, dar și, în egală măsură, pentru Asociația Culturală **KITHARALOGOS**, anul ce tocmai s-a încheiat a sintetizat, metaforic, metamorfoza unui vis în realitate! În condițiile în care, la încheierea Festivalului Internațional „George Enescu”, pandemia avea din nou tendința de a se extinde incontrollabil, amplul proiect al Asociației Culturale **KITHARALOGOS** părea aproape o utopie... Și totuși, cu o unică modificare de program, cea de-a zecea ediție, aniversară, a „*Serilor de chitară*” s-a derulat impecabil, certificând remarcabilele abilități organizatorice ale creatorilor acestui proiect. Numeroși spectatori din București, Sibiu și Brașov au avut posibilitatea de a asista – nu doar fizic, ci și online, între 4 și 17 noiembrie – la o suită de manifestări cu statut de eveniment cultural, incluzând premiere componistice, opusuri originale dar și transcripții atractive – pentru una sau două chitare – a unor mostre din repertoriul pianistic de largă audiență.

The poster is for the 10th anniversary edition of the 'Guitar Series' (SERILE DE CHITARĂ). It features a central image of a person playing a guitar, overlaid with text. The text includes the title 'SERILE DE CHITARĂ', the subtitle 'EDIȚIA A X-A, ANIVERSARĂ', the dates '4.11 - 17.11.2021', and the locations 'BUCUREȘTI/SIBIU/BRAȘOV'. It lists the performers: 'PABLO MÁRQUEZ (Argentina)' and 'ANDREA DE VITIS (Italia)'. Other acts mentioned are 'DUO BANDINI-CHIACCHIARETTA (Italia)' and 'ORCHESTRA DE CAMERĂ RADIO'. The poster also lists sponsors like HORA, SAVVY, and partners like the Sibiu Philharmonic and Radio Romania. A quote by Federico Garcia Lorca is at the top left, and contact information for Kitharalogos is at the bottom.

Unul dintre cele mai importante nume ale artei interpretative contemporane, chitaristul argentinian **Pablo Marquez**, a revenit în România cu acest prilej festivalier pentru a reliefa, la București, virtuțile expresive ale unor pagini extrem de apreciate: Luys Milan – *Tiento II* și *Fantasia XXIII*, Manuel Ponce – *Preludio*, *Tema*, *Variaciones y fuga „Folias de España”*, câteva din sensibilele studii semnate de Fernando Sor și două dintre cele mai cunoscute studii de Chopin pentru pian, op.25 nr.4 și nr.1, în transcripție proprie; invitat și la Sibiu, el a urcat pe scena Sălii Thalia ca protagonist, în premieră mondială, al *Concertului pentru chitară, orchestră de coarde și 2 percuționiști*, op.174, de Dan Dediu. Intitulată, ilustrativ, „*Aluvión*” și dedicată aceluiași Pablo Marquez – un veritabil magician al întrepătrunderii planurilor sonore și al jocului cu efecte timbrale, această lucrare concertantă a imaginat, în premieră pentru repertoriul chitaristic românesc de secol XXI, un dialog genuin solo-tutti ce se insinuează în parcursul asociativ al

memoriei afective printr-o stratificare subtilă, la granița dintre sunet și zgomot. Structurile sonore „aluvionare” au conturat amănunțit discursul unui instrument aparent fragil dar cu un incomensurabil potențial emoțional, asumat de chitaristul argentinian ca permanent etalon expresiv. Atent și dibaci, ca de obicei, dirijorul Horia Andreescu a ghidat riguros traseele multiple ale instrumentiștilor Orchestrei Filarmonicii de Stat Sibiu, gradând temperamental structura unui acompaniament cu generoase valențe expresive.

Pablo Marques, Dan Dediu

Recitalul susținut în 12 noiembrie, la Palatul „Tinerimea Română”, de către **Duo Kitharsis – Alexandra Petrișor & Dragoș Horghidan**, care a lansat, în 2020, cel de-al doilea CD din portofoliu – *Duo Kitharsis Plays Chopin* – a fost elaborat în jurul ideii de „dans”, inserând, alături de *Dansurile populare românești* aparținând lui Bela Bartok, de binecunoscutele *Hora Staccato* a lui Grigoraș Dinicu și *Valurile Dunării* de Iosif Ivanovici, de *Le Grand Tango* al lui Astor Piazzolla și de câteva dintre superbele valsuri și nocturne chopiniene, toate acestea în transcripție originală pentru două chitare, nu mai puțin celebra piesă a lui Francisco Tárrega /Jose Sagreras *Recuerdos de la Alhambra* și, în primă audiție absolută, lucrarea *Campanulla*, semnată de Gabriel Mălăncioiu. Radiografiată în detaliu de către Alexandra Petrișor și Dragoș Horghidan, partitura lui Gabriel Mălăncioiu demonstrează o elocventă cunoaștere a instrumentului, efectele chitaristice fiind integrate într-un edificiu conceptual original, alcătuit din haiku-uri motivice amețitor înlănțuite într-un „schimb de replici” cu o vizibilă încărcătură poetică.

Costin Soare, Ioan Bănescu

Plasate între cele două „coperti” de forță ale „*Serilor de chitară*” conținând evoluția concertantă a rafinatului **Pablo Marquez** din 4 noiembrie și memorabila performanță a charismaticului **Duo Bandini-Chiacchiaretta** care a realizat, cu aproape două săptămâni mai târziu, un fabulos portret al tangoului argentinian, „marca” Astor Piazzolla, alte două recitaluri de excepție derulate pe scena sălii „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică în 13 și, respectiv 16 noiembrie – cel al lui **Andrea De Vitis**, întruchipând o punte simbolică între epoci și stiluri bazată pe abilități tehnice impresionante, și cel al componenților recentului **Duo Hesperus – Costin Soare și Ioan Bănescu** – ne-au încântat auzul prin intermediul unei suite de lucrări care a jalonat istoria muzicii universale. Dacă **Andrea De Vitis** apus în valoare conceptul de „parafrază” la adresa unor discursuri componistice „de autor” ori a unor genuri și forme de apartenență clasică, interpretând *Homenaje pour le tombeau de Debussy* de Manuel de Falla, *Into the rose-garden, in memory of Julian Bream* de Angelo Gilardino, *Suite populaire brésilienne* de Heitor Villa-Lobos, *Valses poeticos* de Enrique Granados și o parte din celebrele *Greeting Cards* ale lui Mario Castelnuovo-Tedesco, **Costin Soare** alături de **Ioan Bănescu** (recentul câștigător al bursei anuale Kitharalogos) ne-au readus în atenție imnul religios „*O Gloriosa Domina*” din perspectiva componisticii contemporane, dar și alte câteva piese din literatura Renașterii și a Barocului muzical.

Compuse pentru vihuelă și lăută și interpretate la chitară de către **Costin Soare**, ca liant al întregului program, *Fantasia de quarto tono* a lui Luys de Narvaez, *Preludiul bachian în re minor*, BWV 999, *Chaconne* semnată de Sylvius Leopold Weiss, *Non accedat ad te malum* de Valentin Bakfark și *A Fancy* de John Dowland au detaliat trăsăturile paradigmelor structurale specifice stilurilor deja menționate lăsând loc, alternativ, pentru trei prime audiții absolute de muzică românească articulate pe osatura imnului medieval. Alexandru Ștefan Murariu, Andrei Petrache și Dan Variu au răspuns personalizat provocării de a scrie pentru două chitare, validând diferențiat sintagmele textului muzical inițial în sensul în care, în accepțiunea lui Alexandru Murariu, imnul *O Gloriosa Domina* a fost reformulat la nivel de microstructură generând un excurs sintetic, preponderent meditativ, pe când setul de variațiuni elaborate de Andrei Petrache sub titulatura de *Vari8* a preluat paradigma de bază regândind-o transformațional ulterior, sub imperiul evoluției

tehnicii chitaristice dar și al exprimării sensibile cu care este asociat, în general, acest instrument aparte; în fine, cele „Șase noi diferențe” concepute de Dan Variu – *I. Diferencia de Anonymus* (de los años oscuros), *II. Diferencia de Alfonso X el Sabio*, *III. Diferencia de Gaspar Sanz*, *IV. Diferencia de Francisco Tárrega e Isaac Albéniz*, *V. Diferencia de Joaquín Rodrigo* și *VI. Diferencia de Paco de Lucía* – s-au constituit în tot atâtea „borne” stilistice pe care imaginația compozitorului le-a traversat, reconstruind aplicat ideea imnului în contextul sugerării celor mai reprezentative maniere interpretative ale tuturor timpurilor. Omogenă și caldă, utilizând un creuzet coloristic de cea mai variată factură, sonoritatea tandemului interpretativ **Costin Soare – Ioan Bănescu** a obținut firesc aprecierea publicului, anticipând succesul așteptat al reputatului **Duo Bandini-Chiacchiaretta**, acea spectaculoasă simbioză dintre chitară și bandoneon care a încheiat, emoționant, ineditul periplu artistic al „*Serilor de chitară*”, ediția 2021.

Și pentru că festivalul urmează să devină bienal, Asociația Culturală **KITHARALOGOS** promite, pentru 2022, o serie de proiecte complementare, de o similară consistență valorică, ce incită la crearea unor noi orizonturi de așteptare...

* *Autorul fotografiilor este Mihai Benea.*